

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Základní škola Kněžice, okres Třebíč

675 29 Kněžice 215

Identifikátor školy: 600 122 204

Zřizovatel: Obec Kněžice, 675 29 Kněžice 47

Školský úřad Třebíč, Otmarova 3, 674 01 Třebíč

Termín konání orientační inspekce: 12., 14. a 15. červen 2000

Čj.	114 247/00-11021
Signatura	ok4ct107

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Inspekční činnost byla zaměřena na předměty český jazyk, německý jazyk, matematika, přírodověda, přírodopis a chemie na prvním i druhém stupni základní školy.

Výuka ve jmenovaných předmětech probíhala v 1. - 8. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění pozdějších úprav, v 9. ročníku podle upravených učebních dokumentů čj. 18 730/91-20. Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov a zpracovaným tematickým a časovým plánům vyučujících. Hodinové dotace byly v souladu s učebními plány vzdělávacích programů.

Český a německý jazyk

Výuka v obou předmětech probíhala podle zvoleného vzdělávacího programu, v souladu s osnovami. Páté a sedmé třídy jsou pro výuku německého jazyka vhodně děleny. Na učební osnovy německého jazyka v 7., 8. a 9. ročníku navazuje kroužek německé konverzace. Výuku českého jazyka doplňují mimoškolní akce, např. návštěva divadelních představení, zájezdová literárně dramatická vystoupení umělců, kulturní akce pořádané školou, návštěvy kulturních památek, muzeí aj.

Český jazyk je ve škole vyučován plně odborně. Všechny hodiny německého jazyka realizují vyučující s pedagogickou způsobilostí bez způsobilosti odborné. Tato skutečnost neovlivňuje negativně kvalitu výuky.

Výukové cíle ve všech vyučovacích jednotkách odpovídaly standardu vzdělávání a aktuálnímu složení třídy. Učitelé zachovávali kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky. Perspektivní a bezprostřední příprava pedagogických pracovníků na vyučování byla velmi dobrá.

Jazykové vyučování probíhalo v kmenových třídách většinou esteticky vyzdobených a vhodně zařízených. V některých ročnících byla efektivita výuky německého jazyka nepříznivě ovlivněna větším počtem žáků (4. a 6. třída). Ve vyšších ročnících nebyly dostatečně využity relaxační prvky. Učební pomůcky (pravidla pravopisu, slovníky, nástěnné tabule pro český jazyk, pomocné texty) byly v hodinách částečně využívány. Méně byla použita didaktická technika. Pro výuku cizího jazyka není ve škole dostatek názorných pomůcek a odborné literatury. Pro mimoškolní četbu slouží fond žákovské knihovny. Škola je standardně vybavena didaktickou technikou.

Struktura vyučovacích jednotek odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasně formulovány a ve vyšších ročnících ve výuce němčiny prezentovány v cizím jazyce. Výběr, sled a množství informací byly vhodně voleny vzhledem ke složení třídy i náročnosti učiva. Učitelé navazovali na předchozí znalosti žáků, uplatňovali mezipředmětové vztahy a zohledňovali praktické využití poznatků. Zvláště při výuce českého jazyka na 1. stupni ZŠ byly uplatňovány rozmanité metody činnosti včetně herních forem a soutěží. V části vyučovacích jednotek na 2. stupni se objevovaly méně efektivní frontální metody a formy. Méně byla využívána práce s odbornou literaturou a didaktická technika. Individuální přístup k žákům se speciálními potřebami nebyl ve všech hodinách zřejmý. Žákům byl vždy poskytnut prostor k vyjádření vlastního názoru. Cíleně byly rozvíjeny jejich morální vlastnosti a výchova ke zdravému životnímu stylu.

V průběhu výuky byla sledována aktualizace učiva a spojení teorie s praxí. Vstupní motivační metody byly méně využívány a v závěru některých jednotek docházelo k časovému deficitu. V průběhu výuky se objevovaly motivační výzvy a učitelé uplatňovali pozitivně motivační hodnocení. Žáci byli vedeni k odpovědnosti a sebehodnocení. Méně byla uplatňována práce s chybou. Učitelé uplatňovali zásadu přiměřenosti a pozitivně hodnotili snahu a pokrok.

Ve vyučování respektovali žáci dohodnutá pravidla komunikace. Výuka byla založená na vzájemné důvěře a spolupráci. Učivo bylo interpretováno věcně správně a písemné projevy žáků byly na velmi dobré úrovni.

Kvalita výuky českého i německého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Výuka matematiky na prvním stupni je zajištěna vyučujícími s pedagogickou i odbornou způsobilostí v 75 % vyučovacích hodin. Zbytek je vyučován učitelkou s pedagogickou způsobilostí. Tato skutečnost neovlivnila negativně kvalitu výuky. Na druhém stupni je výuka matematiky zajištěna plně učiteli s pedagogickou i odbornou způsobilostí.

Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídalo osnovám, kontinuitu výuky pozitivně podporují používané učebnice. Perspektivní příprava na vyučování byla velmi dobrá, bezprostřední příprava byla zajištěna dobře, stanovené cíle respektovaly aktuální stav třídy.

Výuka probíhala v kmenových třídách vybavených a zařízených na standardní úrovni. Tempo výuky a struktura vyučovacích hodin byly přiměřené věku žáků. Zařazení relaxačních prvků bylo pozorováno spíše ojediněle. Didaktická technika využita nebyla. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. Na prvním stupni byla patrná větší rozmanitost vyučovacích metod a úsilí o efektivní způsob práce. Ve všech ročnících se střídala samostatná práce s frontálními činnostmi, ojediněle byly využity i metody aktivního učení. Vyučující kladli důraz na aplikaci získaných poznatků a rozvíjení abstraktního myšlení. Vhodně byly použity učebnice, cvičebnice i další zdroje učební informace.

Vyučující využívali spíše prvky průběžné motivace, potřebnou pozornost věnovali procvičování a upevňování učiva i průběžnému hodnocení a analýze zjištěných chyb.

Výuka probíhala v podmínkách oboustranně příznivých komunikačních vztahů a dohodnutých pravidel založených na vzájemné důvěře. K výuce projevovali žáci pozitivní vztah, aktivně spolupracovali.

Kvalita výuky v matematice je hodnocena jako velmi dobrá

Přírodovědné předměty (přírodověda, přírodopis, chemie)

Výuka přírodovědných předmětů je zajištěna učiteli s pedagogickou i odbornou způsobilostí jen z menší části, většina vyučovacích hodin je učena pracovníky s pedagogickou odborností. Tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu výuky.

Vyučování probíhalo v běžně zařízených kmenových třídách, přestože je na škole zřízena odborná pracovna pro výuku chemie a fyziky, popř. přírodopisu. Vybavení pomůckami, přírodninami, chemickým sklem, chemikáliemi ap. je na standardní úrovni.

Perspektivní příprava byla zajištěna na velmi dobré úrovni, bezprostřední příprava byla dobrá. Výchovně vzdělávací cíle byly zaměřeny převážně na kognitivní výsledky, v menší části na schopnost aplikace získaných poznatků v praxi. Organizace, formy a metody použité ve sledovaných hodinách měly rozdílnou úroveň. V části vyučovacích hodin bylo věnováno dostatek prostoru samostatné práci žáků, rozvíjení jejich aktivního myšlení a praktickému uplatnění získaných poznatků. Žáci pracovali samostatně nebo ve skupinách, měli možnost vyvozovat obecné závěry. Ve zbývajících vyučovacích hodinách byly využívány standardní, převážně frontální metody výkladu formou řízeného rozhovoru, doplněného zápisem do sešitů a závěrečným shrnutím učiva. Diferenciace úkolů, stejně jako relaxace žáků, byly využívány

spíše ojediněle. Ve všech hodinách využívali žáci učebnice. Názorné pomůcky, např. vzorky látek, přírodniny, modely a obrazy byly využity jen velmi omezeně.

Vstupní motivace byla uplatňována v menší míře, převažovala motivace průběžná. Prověřování pochopení a zvládnutí nového učiva bylo součástí většiny hodin. Vyučující dbali na odbornou a věcnou správnost.

Žáci i učitelé respektovali dohodnutá pravidla, výuka probíhala převážně v klidném prostředí vzájemné spolupráce.

Celkově je výuka přírodovědných předmětů hodnocena jako dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré, personální a psychohygienické podmínky jako dobré.

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním i druhém stupni základní školy hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou založeny na analýze současného stavu a stanoveny do roku 2005. Zahrnují oblast výchovně vzdělávací, organizaci a řízení, materiální a personální podmínky výuky a spolupráci s rodiči, zřizovatelem i sociálními partnery. Priority jsou většinou zaměřeny na zkvalitnění výuky (např. vytvoření podmínek pro výuku druhého cizího jazyka), dále na dokončení rekonstrukce budovy a materiální vybavení cvičné kuchyně a kabinetů. Koncepci odpovídá velmi dobře zpracovaný roční plán činnosti. Úkoly s určením odpovědnosti a kontrolou plnění jsou situovány do měsíců. Koncepce i roční plán prošly prokazatelně připomínkovým řízením. Konečné verze byly projednány a schváleny pracovníky školy. Se střednědobými i dlouhodobými záměry byl seznámen zřizovatel i rodiče. Plnění cílů dokladuje mimo jiné i plán práce ředitele školy. Dalšími strategickými dokumenty jsou plány předmětových komisí a metodického sdružení, plán výchovného poradenství, program prevence sociálně patologických jevů, tematické a časové plány a plán kontrolní činnosti. Všechny plány jsou velmi efektivně zpracovány a v praxi používány.

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů. Z volitelných předmětů je vyučována informatika. Z nepovinných předmětů je v 1.- 5. ročníku vyučováno náboženství a sborový zpěv, v 6. - 9. ročníku náboženství a sportovní hry, v 7. - 9. ročníku anglický jazyk. Integrované žáky škola nevykazuje, pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou stanoveny individuální plány. Na výuku navazuje činnost v zájmových kroužcích - německé konverzace a práce ve výtvarném a astronomickém kroužku. Škola realizuje Peer program protidrogové prevence.

Plánování v Základní škole Kněžice je pojato jako ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech. Je efektivní a účinné.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu plánování jako vynikající.

Organizování

Organizační uspořádání školy je stanoveno v organizačním řádu, který podrobně popisuje členění na jednotlivé útvary - 1. a 2. stupeň ZŠ, školní družina, správní úsek, ekonomický úsek a výchovné poradenství, s přesným delegováním pravomocí určených pracovníků. Práva a povinnosti všech zaměstnanců vymezují detailně zpracované náplně práce. Vedení školy je tvořeno ředitelem a jeho zástupkyní, k rozšířenému vedení patří ještě hospodárka školy a výchovný poradce. Při organizování výchovně vzdělávacího procesu ředitel účinně využívá poradních orgánů. Zápisy s porad a jednání mají velmi dobrou vypovídací hodnotu.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Povinná dokumentace je vedena bez závad ve stanoveném rozsahu a stanovenou formou.

Informační systém uvnitř školy funguje účinně. Pracovníci školy získávají potřebné informace prostřednictvím pedagogických rad a provozních porad, při jednání předmětových komisí, osobním kontaktem s vedením školy a prostřednictvím nástěnky umístěné ve sborovně.

Informovanost žáků je zajištěna prostřednictvím třídních učitelů a informačních nástěnek v prostorách školy. Žáci mají možnost vyjádřit své názory, přání a podněty zápisy vkládanými do schránky důvěry. Tuto možnost ocenili rodiče při vyplňování dotazníků.

Informace rodičovské veřejnosti jsou poskytovány na plenárních a třídních schůzkách rodičovského sdružení, při individuálních setkáních a prostřednictvím zápisů do slovníčků a žakovských knížek. Další informace jsou poskytovány prostřednictvím vývěsky na obecním úřadě a obecního rozhlasu.

Škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti zejména úspěchy svých žáků v soutěžích, články v regionálním tisku a účastí ve veřejném životě obce, která je rodičovskou veřejností vysoce hodnocena.

Výroční zpráva o činnosti školy byla zpracována předcházejícím ředitelem. Nad analytickým a hodnotícím přístupem k jejímu zpracování převažuje spíše statistický charakter.

Rozhodnutí vydaná ředitelem školy jsou jednoznačná, konkrétní a včasná, obsahují všechny právní náležitosti.

Ředitel školy reaguje na podněty a připomínky zaměstnanců, velmi dobře spolupracuje se zřizovatelem, mateřskou školou, okolními školami i dalšími sociálními partnery.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu má jasná pravidla, která umožňují účinné řízení školy. ČŠI hodnotí organizování výchovně vzdělávací činnosti jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy využívá při vedení a motivování pracovníků účinné nástroje operativního řízení. Při plnění úkolů v oblasti výchovy a vzdělání je realizován funkční systém. Způsob řízení školy je demokratický a vytváří vhodné podmínky pro uplatnění iniciativy pracovníků. Řada kompetencí (úpravy osnov, materiálně technické zabezpečení výuky i provozu, bezpečnost práce ap.) je přenesena v rámci pracovních náplní na jednotlivé pověřené pracovníky a vedoucí předmětových komisí.

Další vzdělávání učitelů je vedením podporováno. Jsou určeny priority (výuka jazyků, metodická pomoc učitelům bez odborné způsobilosti, výuka žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) a vyčleněny rozpočtové prostředky na vzdělávací akce převážně v rámci

Pedagogického centra v Třebíči.

Pro přidělování nenárokových složek platu je zpracován vnitřní platový předpis, který stimuluje tvořivost a iniciativu pracovníků. Kriteria byla projednána s pracovníky a jsou jim známa. Výši osobních příplatků stanovuje vedení školy jedenkrát ročně, mimořádné odměny jsou stanovovány dvakrát za rok.

Pro sebehodnocení vzdělávacích výsledků školy není dosud plně dotvořen systém hodnotících nástrojů, zvláště směrem k celostátním výstupům.

Vedení pracovníků školy je demokratické, jako celek funkční. Motivační systém slouží ke zkvalitnění školní i mimoškolní činnosti.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel má velmi dobře zpracovaný plán kontrolní činnosti navazující na dlouhodobé i střednědobé úkoly. Plán kontrol je založený na analýze potřeb a obsahuje vlastní kontrolní činnost zpracovanou do měsíců včetně sledování cílů z oblasti výchovně vzdělávací činnosti, plnění svěřených úkolů, kompetencí, kontrolu dokumentace i účasti pedagogů na mimoškolní činnosti. V plánu kontrolní činnosti je obsaženo sledování práce metodického sdružení a předmětových komisí, činnosti třídních učitelů, výchovného poradce, dodržování organizačního řádu školy a plnění úkolů na úseku provozních zaměstnanců. Hospitace jsou prováděny podle plánu hospitační činnosti i podle aktuálních potřeb. Jsou podkladem pro odborné a metodické vedení pracovníků. Pro sledování kvality práce pedagogů a pro hodnocení výsledků učení žáků jsou dále využívány interní prověrky znalostí, graf úspěšnosti žáků při přijímacím řízení na střední školy a učiliště, výsledky v olympiádách, Pythagoriádě a v různých soutěžích. Evaluační systém vzhledem k celostátním výstupům není uplatňován.

Vedením školy je prováděna analýza zjištění z uskutečněných kontrol, výsledky jsou projednávány s pracovníky a realizace opatření sledována.

Ve vnitřním platovém předpisu jsou zakotvena kritéria hodnocení pracovníků, která slouží prostřednictvím bodové stupnice pro určení výše nenárokových složek platu.

Ve škole je vytvořen ucelený systém vnitřní kontroly vůči celé organizační struktuře včetně provozu školy a hospodaření.

Tato oblast řízení je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Na základě zjištěných skutečností hodnotí česká školní inspekce celkovou kvalitu řízení školy jako velmi dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Žáci a učitelé školy jsou již od roku 1990 zapojeni do mezinárodního hnutí „Na vlastních nohou“, které je zaměřené např. na pomoc moravským a slovenským školám postiženým povodněmi, na pomoc handicapovaným dětem ap. Žáci získávají peníze prodejem kreseb, kulturními vystoupeními, sběrem léčivých bylin a druhotných surovin i finančními

příspěvky. Žáci i učitelé odeslali na konto hnutí přes čtyři tisíce korun. V letošním školním roce bylo vybráno pět žáků školy, kteří se zúčastnili vánočního koncertu v pražské Lucerně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2,
- Organizační řád školy s přílohami,
- Koncepce rozvoje školy do roku 2005,
- Roční plán činnosti pro školní rok 1999/2000,
- plán práce ředitele školy,
- plán metodického sdružení,
- plány a zápisy ze schůzí předmětových komisí,
- plán výchovného poradenství,
- program prevence sociálně patologických jevů,
- tematické a časové plány předmětů,
- plán kontrolní činnosti,
- kritéria hodnocení,
- přehled dalšího vzdělávání učitelů,
- sešit kontrol,
- plán hospitací,
- záznamy z nepovinných předmětů a zájmových kroužků,
- povinná dokumentace školy,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99,
- pověření pro zaměstnance,
- rozhodnutí ředitele školy,
- písemné prověrky a další písemné práce žáků,
- sešity a žákovské knížky,
- hospitační záznamy,

ZÁVĚR

Pozitiva

- soulad výuky s učebními plány a osnovami,
- uplatňování metod a forem aktivního učení zvláště na 1. stupni ZŠ,
- vytvoření prostoru pro vyjádření vlastního názoru žáků,
- spojení výuky s praxí a uplatnění mezipředmětových vztahů,

- mimoškolní činnost,
- realizace Peer programu,
- velmi dobře zpracovaný a efektivně uplatňovaný systém plánování a organizace výchovně vzdělávacího procesu,
- spolupráce se zřizovatelem,
- velmi dobrá péče o další vzdělávání pracovníků.

Negativa

- méně vhodné materiální a psychohygienické podmínky pro výuku cizích jazyků,
- omezené uplatňování relaxačních prvků ve vyučování na 2. stupni,
- menší využití úvodní motivace a závěrečného zhodnocení ve vyučovacích hodinách,
- omezeně využívaná audiovizuální technika a různé zdroje učební informace,
- méně rozvinutý evaluační systém zvláště směrem k celostátním výstupům.

Závěry

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je hodnocena jako velmi dobrá.

System řízení školy je formálně velmi dobře zpracován a v praxi účinně realizován. Kvalita řízení školy je hodnocena jako velmi dobrá.

V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využití finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě výše uvedených skutečností je Základní škola Kněžice, okres Třebíč celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jaroslav Hutař	Jaroslav Hutař
Členka týmu	Mgr. Jaromíra Karbašová	Jaromíra Karbašová

V Třebíči dne 22. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. 6. 2000

Razítko

Ing. Ivan Jirovský

Jirovský
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Na vědomí

Školský úřad Třebíč

Obecní úřad Kněžice

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-07-11	299/00
Zřizovatel	2000-07-11	300/00
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány